

3

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Nr.14464/3080/III-5/2014

Către

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În temeiul art.471 din Codul de procedură penală, vă sesizăm
cu

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

în vederea interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, în sensul de a lămuri dacă, în cursul urmăririi penale, competența de a dispune asupra unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial revine judecătorului de drepturi și libertăți care a luat măsura sau, dimpotrivă, procurorului.

Examenul jurisprudenței naționale în materie evidențiază două orientări de practică, confirmând astfel caracterul neunitar al acesteia.

I. Într-o orientare, *majoritară*, instanțele au stabilit, în aplicarea dispozițiilor art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, că în ipoteza în care, în cursul urmăririi penale, măsura preventivă a controlului judiciar a fost luată de judecătorul de drepturi și libertăți, competența de a dispune asupra unor noi obligații pentru inculpat, ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial aparține tot judecătorului de drepturi și libertăți, iar nu procurorului.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE
CABINET PROCUROR GENERAL

În susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că dispozițiile art.215 alin.8 din Codul de procedură penală trebuie coroborate cu prevederile art.242 alin.4 din același cod, care stabilesc expres procedura ce trebuie urmată în astfel de situații și care conduc la conturarea opiniei că se impune respectarea principiului simetriei formelor, în sensul că *organul judiciar care a luat măsura preventivă este abilitat de lege să dispună și asupra modificării conținutului acestei măsuri.*

Un alt argument invocat în sprijinul acestei opinii îl reprezintă dispozițiile art.215 alin.2 din Codul de procedură penală care statuează, fără nici un dubiu, că *modificarea obligațiilor impuse cu ocazia luării măsurii preventive a controlului judiciar nu poate fi încuviințată decât de organul judiciar care a dispus măsura*, prevederile art.215 alin.8 din același cod demonstrând, fără echivoc, intenția legiuitorului de a atribui această competență procurorului doar în ipoteza în care el însuși a luat această măsură (Anexele 1 - 47).

II. Dimpotrivă, în opinia minoritară s-a exprimat punctul de vedere potrivit căruia, în ipoteza menționată, *competența de a dispune impunerea unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial revine exclusiv procurorului, chiar dacă măsura preventivă a controlului judiciar a fost luată inițial de judecătorul de drepturi și libertăți.*

În această orientare s-a susținut că dispozițiile art.215 alin.8 și 9 din Codul de procedură penală nu conțin prevederi referitoare la competența judecătorului de drepturi și libertăți în această materie, astfel încât, în absența unui temei legal, s-a apreciat că voința legiuitorului, deși exprimată deficitar, a avut în vedere instituirea regulii potrivit căreia, în cursul urmăririi penale controlul judiciar poate fi modificat numai de procuror, chiar și atunci când măsura preventivă a fost dispusă de judecătorul de drepturi și libertăți (Anexele 48 - 55).

Nici instanța supremă nu a avut un punct de vedere unitar cu privire la problema enunțată, împărțînd ambele orientări jurisprudențiale (Anexele 47 - 48).

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

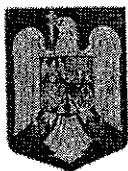
Apreciez că soluția legală este exprimată de prima orientare jurisprudențială potrivit căreia, în aplicarea dispozițiilor art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale, competența de a dispune asupra unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial revine judecătorului de drepturi și libertăți care a luat măsura preventivă a controlului judiciar.

Problema de drept constând în stabilirea organului judiciar competent să dispună, în cursul urmăririi penale, în aplicarea dispozițiilor art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, asupra unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial, în ipoteza în care măsura controlului judiciar a fost luată de judecătorul de drepturi și libertăți impune, în primul rând, stabilirea cazurilor în care, în cursul urmăririi penale, judecătorul de drepturi și libertăți poate lua această măsură preventivă.

Din analiza sistematică a dispozițiilor Codului de procedură penală rezultă că, în cursul urmăririi penale, legiuitorul a stabilit în competența judecătorului de drepturi și libertăți posibilitatea de a lua măsura controlului judiciar în următoarele situații :

- a) – în cazul respingerii propunerii de arestare preventivă, potrivit art.227 din Codul de procedură penală ;
- b) – în cazul respingerii propunerii de prelungire a măsurii arestării preventive, conform art.237 din Codul de procedură penală ;
- c) – în cazul înlocuirii măsurii arestării preventive, conform art.242 din Codul de procedură penală ;
- d) – în cazul soluționării contestațiilor împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune asupra măsurilor preventive, potrivit art.204 alin.1 raportat la art.425¹ alin.4 și 5 din același cod.

a) Potrivit dispozițiilor art.227 alin.2 din Codul de procedură penală, în cazul respingerii propunerii de arestare preventivă în cursul urmăririi penale, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, judecătorul de drepturi și libertăți poate dispune aplicarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art.202 alin.4 lit.b – d din

6

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE
CABINET PROCUROR GENERAL

același cod.

Alin.3 al aceluiași articol stipulează expres că în acest caz *dispozițiile art.215 alin.9 din Codul de procedură penală – care fac trimitere la art.215 alin.8 din același cod – se aplică în mod corespunzător.*

Prin urmare, coroborând dispozițiile art.227 alin.3 cu art.215 alin.9 din Codul de procedură penală, care menționează, la rândul lor, aplicarea dispozițiilor art.215 alin.8 din același cod, rezultă că, în cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți a luat măsura controlului judiciar consecutiv respingerii propunerii de arestare preventivă, tot acestuia îi revine competența de a dispune asupra unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial, *în această ipoteză dispozițiile legale menționate fiind exprese și de strictă interpretare.*

b) Totodată, conform dispozițiilor art.237 alin.2 din Codul de procedură penală, în cazul respingerii propunerii de prelungire a arestării preventive în cursul urmăririi penale, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, judecătorul de drepturi și libertăți poate dispune înlocuirea arestării preventive cu una din măsurile prevăzute la art.202 alin.4 lit.b – d.

În acest caz, legiuitorul *a omis* însă a face trimitere la dispozițiile art.215 alin.9, respectiv art.215 alin.8 din Codul de procedură penală.

c) și d) Situația este similară atât în cazul în care în cursul urmăririi penale măsura controlului judiciar a fost dispusă de judecătorul de drepturi și libertăți în temeiul art.242 din Codul de procedură penală, cât și în cazul dispunerii acestei măsuri în calea de atac împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți a dispus în cursul urmăririi penale asupra măsurilor preventive, conform art.204 alin.1 din același cod.

*

Întrucât dispozițiile art.215 alin.8 din Codul de procedură penală reglementează doar situațiile în care, în cursul urmăririi penale, măsura controlului judiciar a fost luată de procuror, stabilind în competența acestuia posibilitatea de a dispune impunerea unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial, pentru a se putea stabili organul judiciar competent a dispune asupra modificării conținutului controlului judiciar în faza de urmărire penală, în ipoteza în care măsura a fost dispusă de judecătorul de drepturi și libertăți în condițiile art.227 alin.2, art.237 alin.2, art.242 alin.2 – 4, respectiv art.204 alin.1 raportat la art.425¹ alin.4 și 5 din Codul de procedură penală, se impune examinarea dispozițiilor legale care au legătură cu

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE
CABINET PROCUROR GENERAL

chestiunea de drept în discuție, astfel încât să se poată formula o concluzie cu titlu de principiu.

Punctul de plecare trebuie să-l constituie dispozițiile **art.227 alin.3 din Codul de procedură penală**, care fac trimitere la aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art.215 alin.9, respectiv art.215 alin.8 din același cod. Or, aceste din urmă dispoziții legale prevăd că *organul judiciar competent să dispună impunerea unor noi obligații ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial este cel care a luat măsura controlului judiciar*.

Prin urmare, aplicarea corespunzătoare a art.215 alin.9, respectiv art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, la care face trimitere art.227 alin.3 din același cod, conduce la concluzia că **în ipoteza în care judecătorul de drepturi și libertăți a luat măsura preventivă a controlului judiciar în faza de urmărire penală, acestuia îi revine și competența de a soluționa cererile privind modificarea conținutului controlului judiciar**.

Din economia acestor dispoziții legale, dincolo de tehnica de redactare (prin trimiteri succesive), rezultă că voința legiuitorului în sensul arătat este expres formulată.

Concluzia este susținută și de dispozițiile art.215 alin.2 lit.a teza finală din Codul de procedură penală¹, din care rezultă că modificarea conținutului controlului judiciar nu poate avea loc decât cu încuviințarea prealabilă a organului judiciar care a dispus măsura preventivă.

De altfel, pentru identitate de rațiune, chiar în absența trimiterii la dispozițiile art.215 alin.9, respectiv art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, se impune aceeași soluție pentru toate ipotezele în care, în cursul urmăririi penale, măsura preventivă a controlului judiciar este dispusă de judecătorul de drepturi și libertăți.

În al doilea rând, în conformitate cu **art.242 alin.4 din Codul de procedură penală**, *judecătorul de drepturi și libertăți care a luat măsura preventivă în cursul urmăririi penale are și competența de a dispune revocarea sau înlocuirea acesteia*.

În același timp, **dispozițiile art.425¹ alin.4 și 5 din Codul de procedură penală** care reglementează, între altele, calea de atac împotriva încheierilor menționate

¹ art. 215 alin. 2 lit. a teza finală din Codul de procedură penală

Organul judiciar care a dispus măsura poate impune inculpatului ca, pe timpul controlului judiciar, să respecte una sau mai multe dintre următoarele obligații:

a) să nu depășească o anumită limită teritorială, fixată de organul judiciar, decât cu încuviințarea prealabilă a acestuia.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

la art.204 alin.1 din același cod, *stabilesc în sarcina judecătorului de drepturi și libertăți competența de a modifica obligațiile din conținutul măsurii contestate.*

În concluzie, din interpretarea dispozițiilor legale menționate rezultă că, deși exprimată într-o tehnică de redactare neriguroasă, voința legiuitorului este în sensul că *judecătorul de drepturi și libertăți care, în cursul urmăririi penale, a luat măsura preventivă a controlului judiciar este organul judiciar competent să dispună, din oficiu sau la cererea motivată a procurorului ori a inculpatului, prin încheiere, impunerea unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial, dacă apar motive temeinice care justifică aceasta, după audierea inculpatului.*

Având în vedere cele expuse, vă solicităm să constatați că problema de drept a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, să stabiliți modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, conform art.474 din Codul de procedură penală.

PROCUROR GENERAL,

Tiberiu Mihail NITU

